

PRAVILNIK O PRAPORU, PRAPORŠČAKU IN POSTOPKIH

1. Uvod

Na osnovi 32. člena Statuta PZS, 5. člena Poslovnika UO PZS in predsedstva PZS Upravni odbor PZS po utečenem postopku sprejema pravilnike in druge akte, ki usmerjajo delovanje planinske organizacije.

Mnoga planinska društva so izrazila željo, da bi se s sprejemom pravnega akta uredila tudi vprašanja, vezana na postopek razvitja prapora in ravnanja, ki so povezana z njegovo uporabo. S tem bi bila dana možnost poenotenja tudi na tem področju. Hkrati bi imela tista PD, ki še nimajo prapora smernice, kako pristopiti k izvedbi dogodka.

2. Potek nastanka dokumenta

Na pobudo nekaterih PD je bila v predsedstvu PZS sprejeta odločitev o pripravi in izvedbi prvega zbora praporščakov. Ti so se zbrali na Dnevu slovenskih planincev 16. junija 2012 v Kranjski Gori, kjer je bilo prisotnih 69 udeležencev. Bogata razprava o izhodiščih za razpravo je odprla številna vprašanja, nedorečenosti in vlogi praporščakov v društvih. Prisotni so dali podporo pripravi in sprejemu enotnega pravilnika. Osnutek pravilnika je že obravnavalo predsedstvo PZS na seji 4. 9. 2012 in ga prekvalificiralo v predlog za sejo UO PZS. Pravilnik je bil sprejet na 13. seji UO PZS, 1. 12. 2012.

3. Obrazložitev

Besedilo pravilnika obsega 13 členov, ki urejajo postopek razvitja prapora, naloge in obveznosti praporščaka, opremo praporščaka in obveznosti PZS.

Postopek razvitja prapora v členih od 1–4 obravnava postopke, ki so vezani na obravnavo dogodkov, ob katerih se razvije prapor, prireditveni prostor, vlogo predsednika in časovno opredelitev samega razvitja.

V poglavju o nalogah in obveznostih praporščaka je v členih od 5–8 navedeno, kdo vzdržuje prapor in ob katerih dogodkih je primerno, da se s svojo aktivnostjo vključi praporščak s praporom.

Oprema praporščaka je zajeta v poglavju o opremi in oblačilih, ki so primerna za določene priložnosti, ko sta ob določenih dogodkih prisotna prapor in praporščak. V tem poglavju so predstavljena priporočila, kar pomeni, da se lahko posamezna društva odločajo po svoji presoji.

Obveznosti PZS so navedene v členih od 10–13. Iz več razlogov je pomembna vzpostavitev skupnega registra, saj je z njim omogočena lažja komunikacija med PZS in praporščaki. V 12. členu je izpostavljena obveza o pripravi seznama izdelovalcev prapora, kar je koristna informacija zlasti za tista PD, ki se odločajo o razvitju prapora.

Pojmi, ki se pojavljajo v pravilniku:

- Prapor: Prapor je zastava, ki predstavlja določeno planinsko društvo in so na njej praviloma izvezeni izbrani društveni simboli na eni strani, na drugi strani je znak PZS.
- Praporščak: je nosilec prapora v planinskem društvu.
- Register praporščakov: je seznam praporščakov PD in PZS, ki ga enotno vodi PZS.
- Zbor praporščakov: je letni sestanek praporščakov PD, ki ga skliče PZS.

4. Besedilo Pravilnika o praporu, praporščaku in postopkih

Namen in cilj pravilnika je, da se z njegovim sprejemom ponudi pomoč društvom, ki že imajo prapor in tistim, ki imajo namen, da pristopijo k njegovemu razvitju. Pravilnik tudi omogoča nastanek enotne evidence o društvih, ki imajo prapor in se bodo na tej podlagi lažje odločala o ravnanju ob določenih dogodkih, kjer je njegova prisotnost zaželena.

1. Postopek razvitja prapora

1. člen

Prapor se praviloma razvije na občnem zboru PD ali ob kakšnem drugem slovesnem dogodku, ki ga praznuje PD. Ob razvitju prapora se pripenjajo tudi trakovi donatorjev.

2. člen

Pred začetkom prireditve se nosilec prapora (v nadaljevanju praporščak) postavi na določeno mesto na prireditvenem prostoru. Prapor je povezan s trakom tako, da je prečno navit na drogu.

3. člen

Predsednik PD nagovori prisotne, napove dogodek, poudari simbolni pomen prapora za društvo in navede morebitne donatorje.

4. člen

Prapor se razvije po nagovoru predsednika PD in po izteku planinske himne. Praporščak ga mora držati pod kotom 45°, da sta vidni obe strani prapora. Praporščak izreče obljubo, da bo z njim ravnal spoštljivo in ga skrbno varoval.

2. Naloge in obveznosti planinskega društva in praporščaka

5. člen

Prapor vzdržuje, varuje in nosi praporščak ali njegov namestnik. Oba sta predlagana v skladu s pravili PD., če pa postopek ni določen v pravilih PD, se imenovanje opravi na občnem zboru PD. Obveznosti PD do praporščaka ureja PD s svojimi internimi dokumenti.

6. člen

O uporabi prapora vodi praporščak posebni dnevnik, v katerega zapiše datum, dogodek, namen uporabe in sodelujoče. Prav tako PD vodi dokument o donatorstvu.

7. člen

Dogodki, ob katerih se praviloma uporablja prapor:

- na občnem zboru PD,
- na večjih prireditvah v okviru PD, MDO PD in PZS,
- na pomembnejših prireditvah v okviru lokalne skupnosti,
- na prireditvenem prostoru ob dnevu slovenskih planincev,
- na regijskih ali mednarodnih srečanjih, ki imajo vključene slovesne dogodke,
- na pogrebnih slovesnostih,
- ob drugih izrednih priložnostih, ko o udeležbi odloča UO PD.

8. člen

Prapora praviloma ne izobešamo, torej ne nastopa sam, temveč s spremstvom praporščaka. Na občnem zboru PD je dopustna postavitve na drogu ali na primernem mestu, kjer je omogočena njegova prepoznavnost.

3. Oprema praporščaka

9. člen

Priporočena oprema praporščaka, glede na določen namen (društvene slovesnosti, pogrebne slovesnosti, spominske slovesnosti, komemoracije itd) in določen letni čas:

- planinski čevlji temnejše barve,
- dolge pohodne hlače v temnejši barvi,
- pohodna jakna po možnosti z logotipom PD na desni strani in grbom PZS na levi strani,
- planinska srajca z dolgimi rokavi,
- svetlo modra planinska polo majica z grbom PZS ali majica PD z značko PZS,
- bele rokavice,
- svetlomodra planinska kapa z logotipom PZS ali drugo pokrivalo PD.

4. Obveznosti Planinske zveze Slovenije

10. člen

PZS vodi skupni register PD, ki imajo prapore in register praporščakov. Ob vsakoletnem dnevu slovenskih planincev organizira letni zbor praporščakov, ki je namenjen izmenjavi izkušenj in primerov dobre prakse ter razpravi o delu praporščakov v PD. Sprejete odločitve na zboru praporščakov pomenijo priporočilo za ravnanje v vseh PD, ki so razvila prapor.

11. člen

PZS praporščakom, ki so zavedeni v registru, zagotovi polo majico, kapo in značko PZS.

12. člen

PZS daje na razpolago PD seznam izdelovalcev praporov v Sloveniji ter pripravi predlog enotnih tehničnih navodil za izdelavo prapora in enotni znak PZS za stran, ki predstavlja planinsko organizacijo.

13. člen

Pravilnik o praporu in praporščakih v planinski organizaciji stopi v veljavo, ko ga sprejme UO PZS in prične veljati 8 dni po objavi v Obvestilih PZS. Spremembe in dopolnila sprejme UO PZS na predlog PD, zbora praporščakov ali organov PZS po enakem postopku kot velja za sprejem pravilnika.

Bojan Rotovnik,
predsednik PZS